

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
Apare zilnic

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei
luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci,
autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru
America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru o dată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Tele-
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Blocul național democrat

Dacă actul eroic săvârșit de M. S. Regele Mihai I în ziua de 23 August 1944 n'ar fi avut alt rost decât acela de a fi scăpat Țara din prăbușirea care o amenința, — tot ar fi rămas în istoria noastră națională ca o faptă de-a-dreptul epocală. Dar Majestatea Sa Regele a izbutit să mai facă în aceeași zi o altă minune: Să solidarizeze la opera de salvare și reinălțare a neamului, cele patru partide politice populare ale Țării românești. Căci, din guvernul prezidat de dl General C. Sănătescu, fac parte și dl Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, I. C. Brătianu, președintele partidului național-liberal, dl L. Pătrășcanu, președintele partidului comunist și I. T. Petrescu, președintele partidului social-democrat.

Aprobând gestul regal prin care Țara a fost redusă în alvia fireștilor ei alianțe, cele patru partide politice au ținut să-și dea efectiv și devotat patriotică lor contribuție la opera de salvare a Țării și la reîntregirea hotarelor ei cu ajutorul vechilor noștri prieteni din primul război mondial. Cumpănind gravitatea momentului istoric, mărimea primejdiei care amenința destinul neamului, precum și înțelepciunea gândului regal — ele și-au pus sub obroc toată vrăjmășia de altă dată, izvorâtă din osebirea programelor lor politice și s'au lăsat călăuzite numai de ideea comună tuturor: izbăvirea Țării. Această idee le-a determinat la frățescă împreună lucrare prin alcătuirea blocului național democrat, care prin prezența sa în actualul guvern îi împrumută acestuia o înfățișare atât de simpatică și-i sporește autoritatea necontestată de nimeni. Țara întreagă se vede reprezentată în actualul guvern al Majestății Sale și se asociază la bunele lui silințe. Așa precum se și cuvine.

Oricine are dreptul să se mire și să admire. Fiindcă patrioticul „Bloc” a fost alcătuit de aceleași partide, cari în trecutul nu prea îndepărtat au îndurat toate hulele și toate ponoasele. Li s'a spus, anume, de atâtea ori că se lasă conduse numai de interese mărunte de clică, de orgolii personale sau de gândul de-a-și câpăta partizanii cari s'au distins în haiducii electorale. Și s'a mai spus, cu titlu de osândă, că deosebirea ideologică dintre partide le fac pe acestea incapabile de solidarizare în jurul unei idei mari, în vederea unei acțiuni comune pentru fericirea țării și a neamului. Mai mult ele-și cheltuiesc energia și paralele în lupte sterile, din care marea obște a nației nu câștigă nimic.

De sigur, partidele politice — ca și oamenii singuratici — se deosebesc în ideologie și în metodele lor de luptă. Dar țința pe care o urmăresc este aproape aceeași. Iar când momentele cruciale le cer să se apropie și să-și împreune eforturile pentru atingerea acestei țințe, iată că ele sunt capabile de renunțări și de jertfe. În asemenea momente partidele — prin hotărârea înțelepților lor conducători — își dau mâna frățește și părăsind, măcar pentru o durată de timp, vechile tranșee, se înșiră în același front de luptă pentru salvarea patriei.

Iată deci, că Blocul național democrat a risipit cu un singur gest acuzele adversarilor vieții de stat zidite pe ideea partidelor politice.

Libertatea gândită este un postulat sfânt, cum este postulatul libertății peste tot. Pe acest postulat se întemeiază existența partidelor democratice. De sigur, osebirea ideologică dintre partide ridică între ele ziduri despărțitoare. Dar aceste ziduri — cari nu se înalță până la cer — au și deschizături prin cari se poate comunica. Iar când dușmanul comun se apropie, partidele politice ies din Țărcul zidurilor la larg, pentru a duce lupta împreună și a înălțura primejdia. Ele fac ce fac vecinii buni și înțelepți când se aprinde casa unuia dintre ei.

Porunca solidarității izvorâte din dragostea frățescă și din iubirea de patrie este mai tare decât orice altă lege. Iată admirabila lecție pe care au dat-o partidele noastre politice, unite în Blocul Național Democrat.

„T. R.”

Atrocitățile maghiare și germane

— Comunicat —

București 21 — Trupele germane și maghiare au comis în regiunile și localitățile vremelnice ocupate, atrocități, acte de jaf și distrugerii sălbatice.

Toate aceste nelegiuiri vor fi sancționate. Militarii germani și maghiari cari s'au făcut vinovați de asemenea acte, vor fi urmăriți și judecați în cadrul acțiunii Națiunilor Unite pentru identificarea și pedepsirea criminalilor de război.

Mari și noi succese

Moscova 21 — Cele 41 divizii rusești au pornit la ofensiva anunțată. În țările baltice se așteaptă căderea orașului Dorpat. A mai fost ocupat orașul Valk.

In solidaritate

În vremuri când țara și neamul se sbat în sbuciumul clipelor, ce vor hotărî viitorul și existența noastră ca români, tinerimea studențească are tot dreptul și toată datoria de-a se rosti și a se întruni făcând în unanimitate front împotriva pericolului ce ne amenință deopotrivă pe toți.

Ar greși însă această tinerime, care ne este scumpă și dragă, dacă ar începe o politică de partid, — politică așa de bine cunoscută din trecutul apropiat al neamului românesc, cu toate jahnicele experiențe de care am avut parte.

Avem multă nădejde, că înțelepciunea politică a tineretului român nu se va lăsa coborâtă în luptele învrăbitoare de frați ale grupărilor politice.

Muncă, în solidaritate deplină, se așteaptă astăzi dela iubita noastră studențime a facultăților, a academiei și a tuturor școlilor de înaltă învățătură.

Dewey vorbește...

New-York 21 — Dl Thomas Dewey, guvernatorul statului New-York și candidatul oficial al partidului republican la președinția Statelor-Unite ale Americii, a declarat că politica americană de după război va trebui să se consacre — pe deasupra oricăror considerente de partid — exclusiv problemei garantării securității mondiale.

Cine poate face controlul locuințelor?

București 21 — Comandamentul militar al Capitalei face cunoscut că controlul locuințelor particulare nu poate fi efectuat decât de organele poliției și ale jandarmeriei.

Orice persoană — civilă sau militară — neautorizată să procedeze la atari controale, va fi considerată ca răufăcătoare și semnalată organelor polițienești, respectiv jandarmerești.

Un proces de senzație

Roma 21 — Ieri a fost reluat procesul lui Pietro Caruso, fost prefect al poliției din Roma sub ocupația germană.

Înterupt Luni din pricina unui tumult, după luarea măsurilor de ordine impuse de situație, procesul continuă în liniște.

Armata

sovietică spre pusta Ungariei

Moscova 21 — Armatele rusești din Transilvania au escaladat ultimele obstacole muntoase și deluroase cari mai stăteau în calea pătrunderii lor în pusta Ungariei.

De peste deal

Drepturi și datorii

Am auzit din vecini că pe la ei muncitorii trăiesc de-acum înainte ca'n sânul lui Avram. Li se dau drepturi mari și bani mulți de tot. Mai mulți ca'n alte părți. Asta, probabil pentru că până acum li s'a dat mai puțin ca oriunde.

Lucrul acesta, oricât ar părea de în-bucurător, ridică cu mine o problemă foarte grea. Căpeteniile se frământă acum să decreteze o zi de numărătoare a banilor. Așa de mulți sunt. Cea mai mare parte sunt de părerea că numărătura să se facă la 15 Martie — dac'o mai ajunge-o. Cu o cale li se dă prilejul să mai strige odată „mindent vissza”.

Acum un alt necaz. Ce-or face ei cu atâtea bani, căci băncile sunt cu bagajele în drum spre Panonia.

Lucrul e simplu! S'a găsit și modalitatea cu cheltuiala banilor: în Germania. Că doar trebuie să se ducă acolo multe leghioane de muncitori. Colaci găsesc acolo... Ciolane de porc afumate își cumpără dela șatră, că sunt fără cartelă. Mărunțișul îl păstrează bieții muncitori pe când se duc... spre casă la râul Styx.

Așa-i de când e lumea: orice drepturi îți impun și datorii.

Ce fărâșire! pe capul lor!

Scânteie

Invățătura zilei

Fericiți sunt cei adormiți întru Domnul. Odihească-se de ostenele lor, căci faptele lor vin cu ei. Apocalips 14, 13

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Vineri 22 I. c. — M. Foca
Sâmbătă 23 I. c. — † Z. Sf. Ioan Botezătorul

Preoți cu crucea'n frunte

EPISCOPUL

Nicolae Colan

Senin ca Ioan, adânc ca Pavel, i-a fost rânduită de Sus favoarea asprei misiuni de apostol între neamuri.

Jumătate din anii Săi de episcopat, de până acum, s'au mistuit sub semnul sbuciumului care înalță și întărește. „Via” Sa, sfârșită; colaboratorii Săi cei mai apropiați, împreună de temeri sau de volnicii; turma Sa, apăsată de poveri, cernită de dureri.

A rămas neclintit la postul Său de veghe — și nu odată i-am admirat, laolaltă cu toată suflarea românească, ființa apostolească de drept îndreptător al cuvântului adevărului, în vâltoarea unor împrejurări din cale-afară de maștere. S'a știut face „tuturor toate”, ca pe toți să-i fină alipiți de vloga dreptei credințe. Și dacă inimile năpăstuiților noștri frați de „dincolo de rană” bat astăzi tot atât de românește ca și-acum patru ani, în ciuda rafinatelor oprămiri cari au sugrumat o mie de ani atâtea proteste ardelenesti, miracolul acesta i se datorește în măsură considerabilă P. Sf. Sale.

E printre noi, și cu trupul, în ceasurile desbaterii decisive pentru soarta Românilor din Ardealul răpit.

E printre noi din întâmplare — și nu altfel. Dacă șicanele autorităților maghiare n'ar fi afectat — ca de obicei — până și operația minimală a acordării unei vize pe pașaport amănată cu săptămânile, îndătinată vizitație canonică în parohiile clujene de pe teritoriul român s'ar fi consumat de mult [noi îl așteptam pe ziua de 15 Iulie a. c.]; iar paznicul datinilor noastre sfinte din Ardealul de Nord împărția astăzi privațiunile vreunui lagăr controlat de „ronghioșgarda”.

Bucuroși de-al ști printre noi, îl păzim ca pe-o comoară de mare preț. Clujul românesc așteaptă să-i reaprindă candelile stinse de furia opresorilor.

GRIG

FARMACILE DE SERVICIU

Joi 21 Sept. M. Jantea Piața Regele Ferdinand 20
Vineri 22 Spt. Wermescher Piața R. Ferdinand 17

ARSENALUL ARMATEI SIBIU

62 1-1

Publicație

Arsenalul Armatei Sibiu, ține tratare prin bună învoială în ziua de 26 Septembrie 1944, ora 9 în localul din str. Carmen Sylva Nr. 44 — Sibiu, pentru aprovizionarea cu următoarele cantități de legume și alimente diverse:

— 28.800 kgr. Fasole — 57.000 kgr. Cartofi — 17.000 kgr. Varză — 4.300 kgr. Ceapă — 10.800 kgr. Morcovi — 3.600 kgr. Pătrunjel — 16.000 kgr. Castraveți (sau pătlăjele verzi pentru murat) 1.500 kgr. Bulion 2.900 kgr. Paste făinoase 4.600 kgr. Arpăcaș 1.250 kgr. Ulei 2.900 kgr. Brânză albă 3.800 kgr. Slănină afumată 2.900 kgr. Marmeladă.

Oferanți vor depune ofertele timbrate legal și închise în plic sigilat, până la data de 25 Septembrie 1944, la adresa de mai sus, unde se pot lua și informațiuni.

Subdirectorul Administrativ
Adm. Lt. Colonel
CREȚU DUMITRU

Se caută urgent

61 3-3

măcelari —
cârnățari
lucrătoare

Scandia Română s. a. r.
Sibiu, Strada Morilor Nr. 6/b

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

Telegramă

I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae a primit următorul răspuns la telegrama adresată Primului ministru:

București 26 6 41 13 13

I. P. S. S.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Sibiu

Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Voastre pentru urările ce-mi faceți personal în numele clerului și poporului dreptcredincios din Ardeal, asigurându-Vă de grija mea neobosită pentru binele Neamului.

General Adjutant
C. SĂNĂTESCU

Răspândiți cu drag

Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Maidanek

„Lagărul Morții”

Postul de Radio Moscova a dat citire, în românește, raportului întocmit de Comisiunea de stat însărcinată cu anchetarea crimelor săvârșite de Gestapo-ul german în lagărul morții („Vernichtungslager”), dela Maidanek (orașul polonez Lublin). Comisiunea de anchetă s'a constituit cu 8 membri polonezi — s a v a n ț i și membri ai clerului — și 3 membri sovietici. Iată, în rezumat, constatările ei:

În anul 1940, din ordinul lui Heinrich Himmler, șeful Gestapo-ului și al gărziilor SS, a fost constituit la Maidanek îngrozitorul lagăr al morții, în care erau aduși pentru „anihilare” intelectualii din țările ocupate de naziști (Franța, Belgia, Olanda, Danemarca, Norvegia, Italia, Iugoslavia, Croația, Cehoslovacia, Grecia, ș. a.), prizonieri de războiu polonezi și sovietici și mari masse de evrei.

Lagărul avea 166 bărci, 6 camere de asfixiere cu gaze și 2 (ulterior 3) crematorii, fiecare cu câte mai multe cuptoare.

Deținuții din lagărul morții erau sculați în fiecare dimineață la ora 4, cu lovituri de ciomege. Se făcea apelul nominal, care dura două ore. Cei ce leșinau din pricina înfometării sau a brutalităților paznicilor, erau trecuți în registrul morților și apoi uciși cu ciomagul sau cu lovituri de cismă.

Incepea apoi munca istovitoare a zilei. Seara, se citea lista celor ce n'au dat randamentul dorit. Aceștia erau înținși pe niște scânduri groase, cu fața în jos, și flagelați până la sânge. Mulți mureau din bătae.

Comisiunea de anchetă a descoperit cantități imense de material documentar: pașapoarte și acte personale, un depozit cu peste optzeci mii perechi încălțăminte de bărbați, femei și copii, de proveniență felurită, recuperată dela deținuții uciși, rufărie, îmbrăcăminte și felurite obiecte de uz personal. Unul dintre criminalii arestați, ajutorul șefului depozitului de obiecte jefuite dela victime, a recunoscut că a expediat singur în Germania nu mai puțin de optzeci vagoane încărcate cu aceste sinistre „trofee”.

Victimele ucise prin lovituri de ciomag, împușcare sau asfixiere în camerele și camioanele de gaze, erau arse în cuptoarele crematoriilor sau pe ruguri.

Comisiunea de anchetă a stabilit, că numărul victimelor asasinate în lagărul dela Maidanek, trece de un milion și jumătate.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor din ziua de 20 Septembrie:

In centrul Transilvaniei, acțiuni de luptă reduse.

In Vestul Transilvaniei, luptele din zona Beiuș continuă.

Frontul din Răsărit

Londra 21 — Moscova anunță că pe frontul baltic se desfășoară luptele din faza finală pentru lichidarea trupelor germane încercuite în Letonia și Estonia. Au fost capturate 2000 localități în 24 ore, între cari importantul pod de cale ferată Valga. Numărul soldaților germani încercuiți pe frontul baltic trece de 200.000

Bătălia din interiorul Varșoviei intră astăzi în a 52-a zi. Aruncarea de alimente și muniții din avioane continuă, întărind moralul armatei și populației.

Frontul din Balcani

Londra 21 — În Iugoslavia, forțele Mareșalului Tito au capturat o importantă bază inamică pe coasta Adriaticei. În Răsăritul Serbiei, Iugoslavii înaintază spre frontiera Bulgară.

București 21 — Forțele Mareșalului Tito au ocupat în 10 zile 98 orașe. Pierderile Germanilor în Iugoslavia se cifrează la 24.000 ofițeri și soldați morți și 11.900 prizonieri în același interval de timp.

Londra 21 — Trupele patrioților greci au capturat orașul Larissa. Alte trupe au ocupat vechiul centru românesc Monastir sau Bitolia [în Macedonia].

Termenii armistițiului ruso-finlandez

Londra 21 — Agenția Reuter rezumă în următoarele puncte termenii armistițiului semnat la 19 Sept. între Rusia și Finlanda:

1. Finlanda se obligă să dezarmeze forțele germane rămase în țară după 15 Septembrie.
2. Finlanda va interna pe cetățenii germani și unguri e pe teritoriul ei.
3. Cedează Rusiei pentru operații militare aerodromuri în Sudul Țării.
4. Va trece pe picior de pace armata sa în decurs de 21/2 luni.
5. Rupe relațiile cu Germania și statele satelite.
6. Se restabilește între Rusia și Finlanda situația fixată prin pacea din 1940.
7. Finlanda cedează Rusiei peninsula Petsamo.
8. Inchiază Rusiei peninsula Porkala și apele din jurul ei.
9. Predă Rusiei pe toți prizonierii ruși și aliați.
10. Plătește 300 milioane dolari în decurs de 6 ani, în mărfuri.
11. Colaborează cu Puterile aliate la prinderea și judecarea criminalilor de războiu.
12. Predă Rusiei materialul de războiu rămas în Finlanda dela Germani.

Frontul din Apus

Londra 21 — Trupele aliate au ajuns la Rin și dau lupte crâncene pentru punctele de trecere de peste acest fluviu. Coridorul aliat dintre frontiera olandeză și Rin se adâncește. Armata a V-a britanică a pătruns adânc în Olanda. La Nord de Nimègue se dau lupte crâncene pentru orașul Harlem.

In regiunea Aachen aliații au înaintat 24 km. dincolo de acest oraș.

Avioane germane, profitând de timpul nefavorabil, au bombardat trupele aliate dela Einhofen și Nimègue.

București 21 — Germanii trec trupele peste Rin în tot felul de imbarcațiuni și se retrag spre Răsărit, pentru a apăra calea ce duce la Berlin.

Londra 21 — Porturile Brest și Boulogne au căzut. Au fost capturați 40.000 prizonieri la Brest și 3.500 la Boulogne.

In sectorul de Sud al frontului de Vest, forțele aliate se apropie dinspre Nord și Vest de depreșiunea dela Belfort.

Se anunță apropierea atacului final asupra portului Calais.

In Italia, trupele armatei a VIII-a au lărgit breșa făcută în linia gotică și înaintază spre valea Padului.

In sectorul Adriaticei s'a realizat o pătrundere între orașele Rimini și San Marino.

București 21 — In orașul San Marino au început luptele în cartierele periferice.

13. Ajută Rusiei cu material necesar războiului.

14. Eliberează din închisori persoanele condamnate pentru activitate politică în sprijinul Națiunilor Unite.

15. Disolvă organizațiile prohitleriste.

16. O comisie aliată stabilită pe teritoriul Țării, va controla executarea convenției de armistițiu.

Amânările pentru studii sunt suspendate

București 21 — In conformitate cu Legea recrutării armatei din 1942, orice amânări pentru studii sunt suspendate. Tinerii cari au împlinit vârsta de 20 ani, indiferent de situația lor școlară, se vor prezenta la unitatea cărei îi aparțin.

Ultima oră

București 21 — Ieri Consiliul de miniștri a hotărât: Luarea de măsuri pentru efectuarea arăturilor și însămânțărilor de toamnă; depasarea unor membri ai guvernului în Moldova spre a lua măsuri pentru restabilirea administrației românești; numirea de noi prefecți și primari; dl ministru L. Pătrășcanu a prezentat un proiect de lege pentru arestarea celor novafi de situația grea a Țării.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.